

Östgötaspel

Östergötlands Spelmansförbund
www.ostgotaspel.com

Nummer 2, april 2008
Årgång 8
Ansv utgivare: Toste Länne

Styrelsens ordf: Toste Länne
ordforande@ostgotaspel.com

Redaktör: Sven Lönnqvist
redaktor@ostgotaspel.com

Årsmöte

Årsmötet beivrades av ett 20-tal medlemmar. Det inleddes förstås med musik av Lisa Hellsten och Björnligan, dvs Björn Ek, Björn Johansson, Fredrik Johansson och Lotta Rehn. De framförde bl.a. en dragspelsversion av Bachs Kantat BWV 147, "Jesus bleibet meine Freude" med den äran.

Efter omval, nyval och fyllnadsval blir den nya styrelsen

Ordf	Toste Länne
Led/Spelledare	Eric Hammarström
Led/Sekr	Ingrid Ährlin
Led	Håkan Wasén
Led	Mats Ekman
Supp/Kassör	Sven Lönnquist
Supp	Per Eckerbom
Supp	Marie Brüer
Revisor	Göran Eriksson
Revisor	Mats Lundborg
Rev-suppl	Lisa Hellsten
Valberedning:	Jan Andersson
	Miriam Berger
	Katarina Hammarström

Budget 2008

För verksamhetsåret 2008 har årsmötet antagit nedanstående budget, och noterat att det för året är väsentligt att föreningen inte går med förlust.

Intäkter

Medlemsavgifter	29 500
Adm avgift instrumentförsäkring	1 500
Försäljning böcker	2 500
Summa intäkter	33 500

Utgifter

Kostnad bokförsäljning	-1 500
Kostnader kurser/stämmor	-11 000
Lokalhyra tillfällig	-500
Lokalhyra fast	-1 800
Tryck/Kopieringskostnad Östgötaspel	-1 500
Uppvaktningar/Gåvor	-1 000
Kontorsmaterial	-1 000
WEB	-2 000
Porto	-9 000
Årsmöten/medlemsmöten/styrelsemöten	-2 000
Bankkostnader	-1 000
Skattefri bilersättning	-1 500
Avskrivningar boklager	-450
Ränteintäkter	750
Summa utgifter	-33 500

Ny spelmans- tävling i Söder- köping

Till sommaren är det **100 år** sedan Spelmanstävlingen i Söderköping gick av stapeln. Därför planerar Spelmansförbundet en ny spelmanstävling i Söderköping i samband med det årliga evenemanget "Musik på gator och torg" den **14 juni**. Tanken är att det ska bli en vuxentävling eftersom vi redan har en ungdomstävling i samband med spelmansstämman i Linköping.

Mer om detta på sidan 7!

Spel-Tuve 95 år – Ingegärd 80 år

I januari 2008 uppvaktade spelmansförbundet sin tålmodigaste spelmansfru Ingegärd Carlsson på hennes 80-årsdag. Hon har under sitt 65-åriga äktenskap med Tuve alltid stöttat sin man i hans spelande och fiolbyggande. Generöst tagit emot oräkneliga gästande spelmän i sitt hem, serverat kaffe, hembakta kakor, bullar och god mat.

Tuve Carlsson själv fyllde 95 år den 27 mars 2008. På den stora dagen uppvaktade spelmansförbundet Tuve genom Brita och Kurt Ehlert. När jag som gammal vän i huset hade förmånen att träffa paret vid ett eget besök några dagar efteråt, var lägenheten fylld av doftande blommor, presenter, kort och visor som diktats

till Tuves ära. Båda var lika vitala, glada och småroliga som vanligt. Jag fick göra en kort videoinspelning och ta den här bilden. Tuve och Ingegärd sänder sitt varma tack till alla spelmän i förbundet.

Text och foto: Miriam Berger

Ett östgötskt musikarkiv kan bli en guldgruva!

Hur lät det?

Hur lät det på folkmusikfestivalen i Linköping 2005? Hur lät det på skoldansen i Finspång 1975, eller på jazzklubben i Motala 1950, på dansbanan i Åtvidaberg 1930 och på Söderköpings brunn 1900? Och vad dansade man? Sjöngs det i gammelfarmors kök eller i gammelmorfars verkstad? Hur lät det vid klaveret i salongen i Norrköping 1840 eller på slottsbalen 1730? Hur lät det bland adel, präster, borgare och bönder, bland sjömän, pigor och barn, i kyrkan, i skolsalen, på nykterhetslogen, kasernen och på drängkammaren?

Hur dokumenteras lokal musik från nu och förr? Ljud är flyktigt! Därför finns det ingen riktig helhetsbild av vår lokala musikhistoria. Den är hittills bara utforskad i brottstycken och är dessutom mycket lite känd bland allmänheten. Hur kan detta ändras?

Hur och var samlas vår östgötska musikhistoria?

Vem ger sig ut och pratar med dem som var med, innan de är borta? De som hört från äldre generationer om dansbanor och orkestrar, om visor, låtar och salongsstycken bär på musikhistoria. Om man begränsar sig till folkmusiken så har ingen länstäckande inventering gjorts i Östergötland sedan 1930-talet, då Folkmusikkommissionen gjorde sitt arbete för Svenska Låtar. En ordentlig inventering borde göras igen.

Och det som folk självmant vill lämna är lika viktigt. Vart går man med papplådan med gamla noter efter pappa? Vad händer med rullbanden med den lokala jazzorkestern och visböckerna efter mormor? Vad händer med klippböckerna och repertoarlistorna efter ett helt musikerliv? Ska de bara slängas?

Vårt eget musikaliska kulturarv borde ha en självklar plats att ta vägen! Ingen annan kommer att ta hand om det lokala om inte vi gör det själva i Östergötland. Det finns gott om ställen som visar hur det såg ut i östgötska slott och kojor. Men vi behöver också en plats dit man kan gå för att få veta hur det lät. En sådan samling kan bli en guldgruva för alla musikintresserade!

Vi behöver ett musikarkiv!

Ett musikarkiv kan bli den resurs där den östgötska musikhistorien förmedlas. De arkiv och institutioner som idag hårbärger östgötsk musikhistoria, t.ex. Svenskt Visarkiv, har inte resurser att samla och tillgängliggöra allt vårt östgötska material. Ett regionalt arkiv har också fördelen att materialet inte hamnar långt bort utan blir lättillgängligt i länet.

Uppgifterna för ett östgötskt musikarkiv blir att samla, ordna, bevara och tillgängliggöra lokal musik och dess miljöer. Arbetet med att ordna och bevara omfattar även digitalisering och byggande av en databas för att göra samlingarna sökbara. Den viktigaste förutsättningen för att starta arkivet är förstås att finna en ändamålsenlig arkivlokal som kan hysa samlingen.

Ett kulturarv att bruka!

Det musikaliska kulturarvet måste naturligtvis tillgängliggöras och brukas. Detta kan ske genom utställningar, skolverksamhet, utgivning av noter, skrifter och inspelningar. Insamlat material ska vara enkelt sökbar. Och varför inte framföranden i samarbete med musiker, sångare, dansare och teatergrupper?

Tack vare ett arkiv kan musiker och sångare hitta en repertoar med lokal förankring. Danser kan åter dansas på scen eller för nöjes skull, vare sig de är från 50-talet eller 1500-talet. Det finns massor av musik som är för bra för att glömmas bort. Musikskatter som borde få möta en ny publik, ge upplevelser och inspirera till nyskapande.

arkiv med större tonvikt på folkmusik är Värmlands Museums musiksamlingar och Folkmusikens hus i Rättvik.

I Sörmland har spelmansförbundet ett stort arkiv i Gustav Wetter-stugan i Malmköping. De har nyligen fått ett första projektbidrag för att börja ordna, förteckna och digitalisera samlingarna. Tanken är att arbetet ska utgöra en grundplåt i ett sörmäländskt musikarkiv som med tiden planeras omfatta all regional musikhistoria och alla musikgenrer.

Vad händer i Östergötland?

Våren 2007 bildades en arbetsgrupp för ett östgötskt musikarkiv. Gruppen består av Eric & Katarina Hammarström, Toste & Marie Länne och Arne Blomberg. Vi råkar dessutom vara medlemmar i Östergötlands Spelmansförbund men arkivprojektet driver vi i första hand pga vårt eget brinnande intresse.

Redan före sommaren fick vi kontakt med Magnus Lundberg som fått Östsams och Östgötamusikens uppdrag att utreda folkmusikgenrens förutsättningar i länet. Frågan om ett musikarkiv togs med i utredningen och arbetsgruppen bifogade en vision för

Musikarkiv i Småland och Sörmland m.fl.

Ett snabbt ökande antal regionala musikarkiv arbetar med att samla och sprida kunskap och dokumentation om regionalt musikliv genom historien fram till idag. Smålands musikarkiv i Växjö är ett av de mest betydande. Det startade 1992 och ingår idag i Musik i Syd (länsmusiken i Skåne/Kronoberg). I Umeå satsar man nu också på ett regionalt musikarkiv. Andra

ett östgötskt musikarkiv. Östgötamusiken ordnade ett seminarium i Linköping i november med anledning av utredningen och där syntes deltagarna, som kom från musikskolor, Lunnevals folkhögskola, Länsmuseet, Linköpings folkmusikförening, folkdans- och spelmanströrelsen m.fl., helt eniga om att det finns ett stort behov av ett östgötskt musikarkiv.

Samarbeten

Under vintern har vi i arbetsgruppen haft kontakt med samarbetsorganisationen Kulturarv Östergötland samt studieförbundet Sensus och båda är mycket positiva till att stödja idén. Så småningom vill vi bilda en referensgrupp med representanter från olika organisationer som stöd till projektet.

För musikarkiven (både statliga och regionala) finns redan ett fungerande nätverk där vi ska delta. Utformningen av ett östgötskt musikarkiv måste övervägas noga och hänsyn tas till erfarenheter från andra regionala arkiv. Med hjälp av dem kan vi också få en kunskapsgrund för hur musikhistoriskt material ska samlas, ordnas och bevaras på rätt sätt. Ett särskilt samarbete och erfarenhetsutbyte har vi förstås tänkt att ha med det nystartade musikarkivprojektet i Sörmlands spelmansförbund.

Folkmusiken blir starten

Vi hoppas att genom olika kontakter kunna hitta finansiering till en start på projektet, som säkert kommer att ta några år och mycket ideellt arbete innan det rullar på riktigt. Eftersom folkmusik är det vi i arbetsgruppen kan bäst, skulle vi vilja börja med folkmusiken som ett pilotprojekt på samma sätt som man gör i Sörmland.

En utgångspunkt blir då det östgötska folkmusikmaterialet i spelmansförbundets arkivsamling i Linköping. En ordentlig genomgång behövs för att förteckna samlingen och där hoppas undertecknad, som är arkivarie, att kunna göra en insats. Naturligtvis vill jag då ha hjälp från förbundets arkivarie och övriga medlemmar med upplysningar, minnen, identifiering av foton och röster etc.

I förbundets arkiv finns idag (grovt räknat):

- Minst 1.500 låtar i handskrifter (både lösa blad och gamla notböcker).
- Ca 24 timmars ljudinspelningar på rullband med bandprotokoll. Finns troligen mera, även på kassettband och cd.
- Tryckta nothäften och skrifter.
- Foton, videofilmer, pressklipp mm.

Folkmusikinventering

Dessutom har vi tänkt genomföra en enkät för att inventera ytterligare folkmusikmaterial i länet. Ett antal kända samlingar finns både på institutioner och hos privatpersoner och mycket mer kan förhoppningsvis komma fram. Ju mer vi hittar desto större argument att starta ett arkiv. Vi återkommer i Östgötaspel när inventeringen drar igång och hoppas på medlemmarnas hjälp. För vi behöver ett östgötskt musikarkiv, eller hur?

Arbetsgruppen för ett östgötskt musikarkiv genom Katarina Hammarström, citraspelerska och arkivarie

100-år sedan första spelmanstävlingen

Den 19 juli är det 100 år sedan Östergötlands första spelmanstävling i gick av stapeln i Söderköping. Efter att Sveriges första tävling anordnades vid Gesundaberget utanför Mora 1906 på initiativ av bl.a. Anders Zorn spred sig idén snabbt över landet. Det var som om en förädling hade brustit. Intresset var enormt och inte så lite fosterländskt färgat. 1908 kom att bli det år då det anordnades tävlingar i snart sagt varje landskap. I Musikmuseets källare finns det handlingar eller klipp från inte mindre än 14 tävlingar det året. Överallt ville man anordna tävlingar för att locka fram de lokala förmågorna. Tävligen i Söderköping skulle också följas av flera på andra platser i Östergötland de närmaste åren.

Initiativtagarna till söderköpingstävlingen var Söderköpings nykterhetsarbetares centralförsamling och redaktionssekreteraren C. A. Nordén på Söderköpings-Posten. I sista stund blev det klart att den person som då av många sågs som den störste kännaren av svensk folkmusik, häradsövdingen Nils Andersson från Lund, skulle ingå i juryn. Övriga jurymedlemmar var domkyrkoorganisten Ragnar Darell från Linköping, musikediktören J. A. Löfven från Norrköping och organisten Axel Fr. Österberg från Rejmyre.

Sommaren hade dittills mest präglats av regn. Delvis därför förlades tävlingen inomhus i Söderköpings brunns gymnastikal, nuvarande Brunnsalongen. Den dagen då evenemanget väl skulle hållas var det istället, som tidningarna skrev, ”tropisk värme”. Intresset från allmänheten visade vara sig så stort att långt ifrån alla som ville fick plats i lokalen. Därför bestämdes på stående fot att anordna en konsert med några av spelmännen kvällen därpå i Arbetareföreningens salong, nuvarande Göta salonger. Men innan dess skedde prisutdelningen tävlingsdagen på Brobyberget, där det fanns en festplats.

Femton tävlande var anmälda, men bara tolv kom att delta. Äldst var Pelle Fors, nästan 93 år, från Rönö och yngst var hans elev Arvid Bergvall, 27 år, från samma socken. Att så stor betalande publik hade infunnit sig gjorde att det var möjligt att ge alla deltagarna pris. Oskar Svensson från Linköping och Nils Olofsson (Olsson) från Sjögestad utanför Vikingstad tilldelades var sitt förstapris på 25 kr för ”brilliant” spel, som det står i den mäktiga imponerade

Nils Anderssons bevarade anteckningsbok från tillfället. Arvid Bergvall kammade hem andrapriset på 20 kr. Pelle Fors själv fick nöja sig med ett extrapris på 10 kronor eftersom man visste att han i sin krafts dagar hade varit en väldigt skicklig spelman, även om både han och fiolen nu befann sig i ett skröpligt tillstånd.

I Söderköpings-Posten (25 jul 1908) kan man läsa att Pelle Fors utgjorde en av de största attraktionerna vid tävlingen. Väldigt många av de ”tusentals” åhörarna hade bara hört talas om honom. Så här skriver tidningen:

”Ryktet hade gått före honom och ångaren Söderköping, som förde gubben hit, hade knappast hunnit lägga till vid kajen, förr än vallfärden begynte. Hela förmiddagen hade Fors besök och då grep han sin viol och lät stråken glida över strängarne. Men både viol och Fors voro illa medfarna av allhjäraren Tiden.”

Förutom den frisinnat liberala Söderköpings-Posten, som ju var arrangör, rapporterade även Östgöta-Correspondenten, Norrköpings Tidningar och Östgöten utförligt från evenemanget. Till och med Dagens Nyheter och Stockholmstidningen hade notiser om tävlingen redan dagen efter. Den konservativa Söderköpings Tidning skrev förhållandevis lite om tävlingen, ungefär lika mycket som DN. Förmodligen var det för att deras konkurrent var en av arrangörerna. Söderköpings-Posten publicerade t.o.m. foton på två av de tävlande, Pelle Fors och Nicklas Nicklasson, i samband med intervjuer av dem. Foton var annars extremt ovanliga i tidningarna vid den här tiden.

Det här är den första artikeln om Spelmanstävlingen i Söderköping 1908. I ett kommande nummer av Östgötaspel hade jag tänkt titta lite närmare på vilka som deltog i tävlingen och vad domare Nils Andersson skrev i sin anteckningsbok.

Text: Eric Hammarström, Foto Frken Dagmar Eriksén

Pelle Fors

Niklas Nicklasson

Carl August Lindblom från Skedevi

Ytterligare en liten pusselbit om spelmannen Carl August Lindblom från Skedevi!

Sent en kväll i höstas letade jag i några databaser via en hemsida för släktforskning. Jag råkade få ögonen på att det gick att söka i fängsrollorna för Linköpings kronohäkte och Norrköpings fängvårdsanstalt respektive spinnhus. Lyckligt nog hittade jag inga mig närstående personer i rullorna och skulle just stänga av datorn och krypa till säng när jag utan särskild eftertanke skrev in Carl August Lindblom på sökraden. Döm om min förvåning när jag snabbt fick napp och följande rullade upp på skärmen.

Murare Carl August Lindblom

Inrättning: Norrköpings fängvårdsanstalt

Personuppgifter: Född 1832-10-29 i Skedevi S:n af detta Län och bosatt i Skedevi S:n af detta Län. Signalement: Längd 5 fot 6 tum, Växt undersätsig, Hår ljustrunt, Ögon blå, Näsa rak, Ansigt trindl. Orsak till häktningen: Böter. Kr Länsman P.Grahn. Ålder: 41 år.

Fånge nr: 149

Nr, transport fånge: --

Brott, straff m.m.

Domstol:

Tidigare brott: Misshandel.

Orsak till ej verkställt straff:

Utdömt straff: Dömd vid Bråbos Härads Lagtima Sommaring, den 6 Juli 1872, att för Misshandling böta Femton Rdr. Rmt, som i brist af tillgång förvandlats till 3 dagars fängelse vid vatten och bröd.

Datum, utdömt straff: 1872-07-06

Händelse inom häktet/fängelset

Straffad i fängelset: 3 dagars fängelse vid vatten och bröd börjades vid ankomsten. Kl. 2 em. och slutades den 25/3 vid samma tid. Medhavda persedlar: Fickduk, 1 diaman, rock, väst, byxor, skjorta, halsduk, stöflor, hatt, hängslen. Utkvitterade persedlar: Qwitteras: C. A Lindblom Bewittnar: A. Kalén.

Frisläppt

Frisläppt: Frigifven.

Datum: 1873-03-25

Antal underhållsdagar:

Anmärkning: Transportfånge: B.

Källa: Landsarkivet i Vadstena DIIIa2:10

Det tog en stund innan jag riktigt förstod vad jag läste - men namn, yrke och födelse-

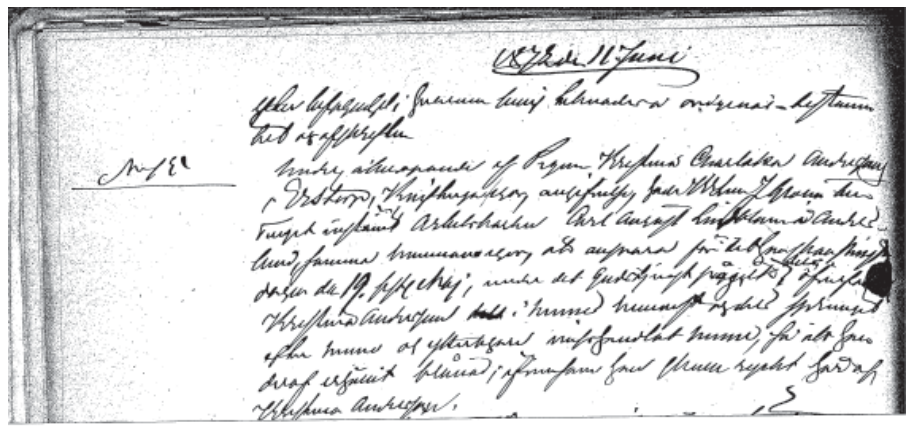
data stämde ju. Det kunde ju inte handla om någon annan än spelmannen Lindblom.

Det var ju inte så länge sedan Arne Blomberg fick en porträttbild av Lindblom från dennes sonsonson Henrik i Finland. Så nu detta signalement; "Längd 5 fot 6 tum, Växt undersätsig, Hår ljustrunt, Ögon blå, Näsa rak, Ansigt trindl." Bilden av spelmannen Carl August klarar och jag som föreställt mig Lindblom som stor och kraftig, men fem fot och sex tum blir med dagens mått knappa 163 cm. Alltså en ganska liten karl. Talesättet "omaka som Lindblom och han Lotta" har fått en annan dimension. De utkvitterade persedlarna skvallrar om en välklädd, kanske stolt yrkesman i rock och väst och med diamanten för att skära glas i fickan.

Utdraget från Norrköpings fängvårdsanstalt väckte min nyfikenhet. Vad hade Lindblom gjort som renderade honom 15 riksdaler i böter? Efter ett e-brev till Landsarkiv i Vadstena med en begäran om utdrag ur Bråbos Härads Lagtima Sommaring, den 6 Juli 1872 hade jag inom en vecka två, inte helt lättlästa, fotostatkopior i min brevlåda.

Med gemensamma krafter har Margareta Höglund och jag tolkat Kronolänsman J Grahn, eller möjligen hans häradskrivares, drivna handstil av såväl rättegången från den 11 juni 1872 som domen daterad den 6 juli samma år.

Protokollet 1872 11 juni börjar så här

"§15 Under återopande av Pigan Kristina Charlotta Anderssons i Erstorp, Knifberga egor, angivelse hade Kronolänsman J. Grahn till Tinget instämt arbetskarlen Carl August Lindblom i Anderslund, samma hemmans egor, att ansvara för det han skall pingstdagen den 19 sistl. maj, un-

der det gudstjenst pågick dels öfverfallit Kristina Andersson i hennes hemvist och dels sprungit efter henne och ytterligare misshandlat henne, så att hon deraf erhållit blånad, äfvensom han skulle ryckt hår af Kristina Andersson."

Som förklaring till händelsen anför Lindblom att Kristina hade fört "dåligt tal om honom" och skrottat åt honom. Han nekar till att han förgått sig på Kristina på annat sätt än att han bett henne avlägsna sig samt sparkat henne en gång.

Kristina har fyra namngivna vittnen till sin hjälp som alla intygar att Lindblom inte bara har dragit henne i håret, dragit ner henne på golvet utan också sparkat henne så att hon fått blåmärken både på armen och på höften.

Lindblom försöker först men utan framgång att hävda att ett av vittnena är jävigt. Till sist erkänner han.

Dom avkunnades efter tre veckor

"Utslag Den 6 juli 1872

Genom eget erkännande och afhörande vittnens berättelse är Sn (svaranden) funnen att å helgdagen den 19 sistlidne Maj hafva uppsåtligen misshandlat Mn (målsägaren) som deraf fått endast ringa skada och enl. 7 Kap. 4 § samt 14 Kap 13 § strafflagen dömmes Sn att för misshandlingen böta femton kr hvilka tillfalla Kronan, hvarjemte han skall godtgöra Mns lidande och kostnader i målet med Sju(?) kr samt afhörda vittnen med En kr 50 öre Rmt till hvarje."

Att Kronan aldrig fick sina 15 Riksdaler för att böterna omvandlades till tre dagar

på vatten och bröd vet vi nu. Om Kristina någonsin fick sitt skadestånd eller om vittnena fick sina ersättningar för att de ställde upp på tinget - det kan vi nog aldrig få veta. Men jag har mina aningar.

Text: Brita Ehlert

Gamla ballader i våra hjärtan

Hur kan det komma sig att ballader med rötter i medeltiden har överlevt så länge, inte minst i de nordiska länderna och på de brittiska öarna? På svenska finns ballader i skrift sedan 1500-talet och i muntlig tradition har de funnits betydligt tidigare. Ja, vad beror det på egentligen? Detta var ett av många diskussionsämnen vid det tvärvetenskapliga balladsymposiet ”I fråst och i källe” i Växjö mars 2008.

Vackra melodier, gripande texter

Kanske en del av frågans svar är de oftast mycket vackra och rytmiska melodierna. Och kanske framför allt att de gamla balladerna har något allmänmänskligt över sig, något som berört och fortsätter att beröra människor från förr och idag. Trots ett ofta ålderdomligt språk, med dialektala ord och associationer vi inte längre riktigt förstår. Texter som människor genom århundraden har tolkat på sitt sätt och där kunnat känna igen handlingar även i sin egen tid.

Själv har jag – som många andra äldre och yngre folkmusiker – tagit ett antal gamla ballader till mitt hjärta. För 30 år sedan började jag studera Wiedes unika visuppteckningar med kommentarer från mitten av 1800-talet och framåt, sådant som sjöngs på Vikbolandet och andra platser. Då öppnades mina ögon för balladernas rika innehåll och speciella melodier. Jag lyssnade också på Folk och Rackares fina skivor med bland annat ballader. Sedan dess har jag har sjungit ballader, dansat till dem, läst om dem och gjort dem till ”mina”. Jag har också gjort nya texter till ett par balladmelodier. Idag använder unga, kända folkmusiker ballader (som de bland annat hittat via Svenskt Visarkiv) vid offentliga konserter och på skiva, med stor framgång. Jag är inte förvånad. Balladerna går raka vägen till våra hjärtan.

Tvärvetenskap – utövare och forskare

Vid Växjö Universitet i mars 2008 träffades kända och mera okända musiker/sångare, dansare, musikvetare, konstvetare och litteraturvetare från de nordiska länderna. Balladsymposiet ”I fråst och i källe” arrangerades av universitetets tvärvetenskapliga ”Balladprojekt”, i samarbete med Musik i Syd - med den småländske forskaren och spelmanen Magnus Gustafsson i spetsen - och med ekonomiskt stöd från flera olika håll. Att balladprojektet kom till beror till stor del på att Magnus år 2003 hittade en okänd samling ballader i Växjö stadsbiblioteks källare. Där fanns två tidigare okända balladtyper och ett antal okända melodivarianter och textvarianter till kända ballader.

Bland symposiets deltagare fanns forskare som visste allt om ballader ur litteraturvetenskapligt perspektiv, men inte mycket om hur de används i praktiken av musiker och dansare. Där fanns musikvetare och utövare som hade mycket liten vetskap om litteraturhistorikernas och språkvetarnas breda kunskaper om ballader och deras härkomst. Där fanns konstvetare som visste mycket om träsnitten som illustrerade ballader i de kända så kallade skillingtrycken.

Medeltida ballader i svensk resandetradition

Bland deltagarna fanns många praktiska utövare – bland andra en sångare/kvaddansare från Färöarna och trubaduren Ralf Novak Rosengren med rötter i romsk resandetradition (se bilden). De berättade och visade hur ballader sjungits och dansats. Marie Länne Persson och Sågskära har inlett ett samarbete med Ralf, som kan visa hur kända svenska ballader använts och spritts av det idag assimilerade resandefolk (ofta kallade tattare) som kom till Sverige från Indien via Spanien på 1500-talet. De så kallade zigenarna/romerna är av samma ursprung men kom till Sverige först på 1800-talet via Balkan och Ryssland och har andra traditioner.

Ralfs och Maries/Sågskäras projekt, som stöds av Kulturrådet för andra året i rad, heter ”För elden, vägen och hjärtats sång” och ska leda fram till en gemensam skiva.

Många kända svenska folkmusiker deltog både vid seminarier och i konserter. Och bland utövarna fanns också jag som skrivit den här artikeln, samt Lillott Forsberg, delvis sponsrade av Låtande Tjejer.

Helgonberättelser och våra skolsångböcker....

En av mina egna favoritballader är *Det var den lilla Karin* (nr 2 i Jan Lings avhandling, sid 25 i mitt och Margareta Höglunds urval). Vid symposiet fick vi ett seminarium till livs om huvudpersonens bakgrund: helgonet Sancta Katarina som i Norden blev Karin. Dessutom om Sankte Staffan. Vi fick också lära oss att helgonballaderna har en parallell i *Lauda Spirituale* – medeltida folklig religiös sång i Italien, utanför kyrkorna.

Efter reformationen i Sverige (protestantismen) har helgonen i balladerna blivit mer eller mindre glömda och huvudpersonerna har blivit vanliga människor som man kunnat relatera till. Ett annat seminarium handlade om ballader i skolsångböcker från 1864 som hade studerats av Boel Lindberg i balladprojektet. Ett tema var skillingtryckens ballader – hur de spreds och memorerades, bland annat med hjälp av träsnittens bilder, och hur balladerna memoreras av utövare idag.

Konserter och balladmöten

Balladmöten och ett par workshops var speciella – sångare från olika håll och med olika sångsätt möttes kring var sina ballader, i verkstäderna sjöng och dansade även vi deltagare. Varje lunch och varje kväll fick vi uppleva konserter med kända och okända skickliga musiker – ett brett utbud med både tidig musik och olika sätt att arrangera ballader. Detta balladsymposium ska sent glömmas – mycket ny kunskap och fina upplevelser.

Text: Miriam Berger

Småländske trubaduren Ralf Novak Rosengren (svensk-romsk resandetradition) samarbetar nu kring ballader med Marie Länne-Persson (nu i Linköping) och Sågskära.

Foto: Lillott Forsberg

Myspace – inte bara rock och pop

Stumma hemsidor är ingen höjdpunkt framförallt när det handlar om musikgrupper. Nu är det ju så enkelt att skaffa sig en egen proffsig sida på internet, med musik.

MySpace finns ju och är till för alla genrer. Inte bara rock och pop-musik. Det är dessutom en vänlig sajt, där man samlar vänner. Ett utmärkt sätt att skaffa sig nya musikvänner och få återkoppling på sin egen musik. Och kanske själv hitta ny inspiration.

Jag är sambo med Ingemar Åsén. Ingemar och den lokala musiken på SR P4 Östergötland söker ju hela tiden lokal musik att spela in. Jag brukar roa mig med att hjälpa till att söka. Det är ju inte bara SR som söker på Internet efter artister. Det gör ju många arrangörer också.

Det är enkelt att lägga in sin egen Internetlänk i t ex mejl vid arrangörskontakter. Med en knapptryckning kan dom höra hur ni låter!

För många är det krångligt och svårt att göra egna hemsidor. Man har helt enkelt inte kunskapen och att leja bort det kan kosta en bra slant. En sida på MySpace kostar inget och även utan kunskaper i HTML kan man skapa sig en snygg sida med en egen adress. Ju mer arbete ni lägger ner på förarbetet desto snabbare får ni till en snygg sida.

Här kommer några enkla tips på hur du själv kan skapa en proffsig hemsida med musik på MySpace. De extra finesserna som finns får ni läsa er till eller vända er till någon som kan. Jag utgår ifrån att ni har grundläggande datakunskaper

Steg 1.

Surfa runt på olika sidor på myspace.com. Titta på vilken information man lagt ut.

Titta på färger etc. För skarpa färger och för stor text drar ner läsbarheten. Det ska ju vara trevligt att titta in till er.

Steg 2.

Skapa en mapp på din dator där du kan samla allt material.

Skriv in dina texter i t ex Word så har du stavningshjälp och kan ändra och flytta om till dess du är nöjd. Du kan sedan lätt kopiera in dessa till din MySpace sida.

Steg 3.

Välj ut de foton du ska använda. Till att börja med behöver du ett profilmfoto. (Annars blir det en grå ruta, som inte ser kul ut). Det är enkelt att ladda upp flera bilder sedan och det är trevligt med ett bildspel.

Steg 4.

Din musik. Du kan som musiker ladda upp 6 st låtar. Jag har använt mig av MP 3: or i mina uppladdningar och det fungerar utmärkt.

Välj bara dina inspelningar som är bra. Dåligt in blir dåligt ut. Snåla med låtar i början och ladda upp nya allteftersom ni har något, som håller att lyssna på.

Steg 5.

När du har allt material färdigt, så påbörja arbetet med hemsidan när du har tid. Det är inte gjort på en kafferast och kräver koncentration.

Steg 6.

Gå in på www.myspace.com. Du kommer då till en ruta där det står anmäl dig.

Viktigt här är att du anmäler dig som musiker. Annars kan du inte ladda upp din musik till spelaren.

Här ska du sedan ange en mejl adress och ett password till din sida.

Tips! Använd din ordinarie mejl-adress så behöver du inte logga in på någon annan.

Du kan välja att få ett meddelande om någon sökt dig till din postlåda, eller inte. Kolla vad som passar dig.

Det första mejlet du får är att du ska bekräfta din anmälan. När du gjort det är det bara att sätta igång och skapa. Välj Internetadress i avsedd ruta, i mitt fall blev det www.myspace.com/monitalilja. Annars får du bara ett nummer: Inte kul.

Steg 7.

Nu har du en egen hemsida. Läs instruktionerna noga. Allt finns där.

När du sedan laddat upp dina uppgifter och sparat dem är din hemsida igång.

Du kan sedan gå in på ”redigera profil” till något som heter Profil design och designa. Där kan du leka med färger och bakgrunder tills du är nöjd.

Steg 8.

Nu är det hårda arbetet gjort och du kan börja samla vänner dvs sprida ut att du finns på MySpace.

Inga stumma hemsidor mer, eller hur? Och det bästa av allt är att hemsidan kostar ingenting. Ju mer arbete du lägger ner på hemsidan desto mer utbyte har du av den.

När du är klar så kan du börja med att lägga in mig på www.myspace.com/monitalilja.

Ett litet tips till. Din första lektion i HTML. Du kommer att märka att vanliga returer inte fungerar i texten. Knappa in
 vid varje retur (vid nytt stycke) så ser det genast bättre ut.

Lycka till!

Text: Monita Lilja

Hjälp | Anmäl dig

myspace.com
Sverige

Personer ▼ Sök powered by Google

Min MySpace | Browsa | Sök | Bjud in | Film | Email | Bloggar | Favoriter | Forum | Events | Grupper | Skolor | MySpaceTV | Musik

Nya videos Klicka här för fler videos

Mick Jagger Shine A Light The Rolling Stones - Shine A Light

Studiodagboken Sugarplum Fairy

Jon Olsson Videoblog 3 Jon Olsson

Sonic Syndicate EP 2 Sonic Syndicate

Följ Sugar Plum Fairy under inspelningen av nya albumet! Klicka Här!

Medlemsinloggning

E-postadress:

Lösenord:

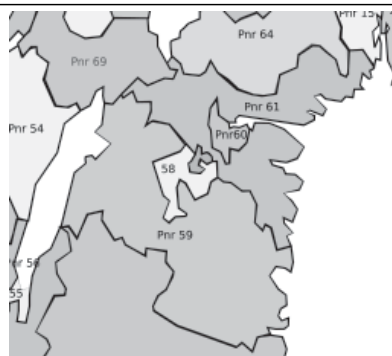
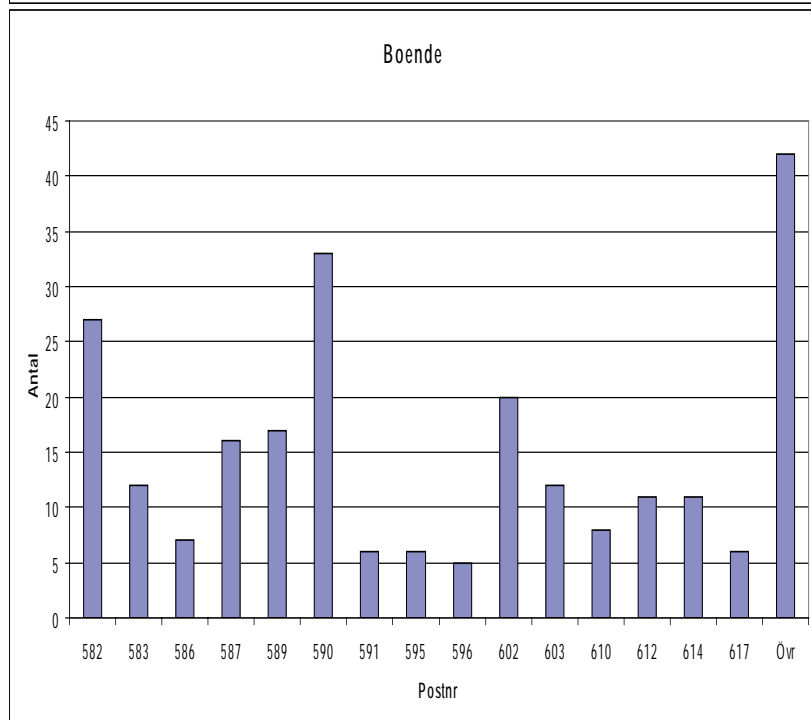
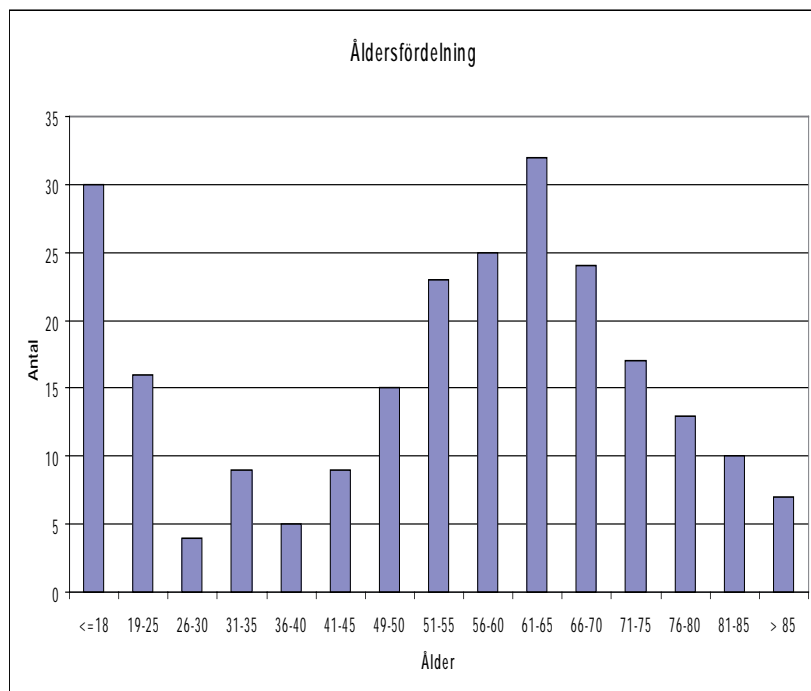
Kom ihåg mig

Musik MySpaceTV Games NY! Events Bloggar Hitta vänner Chat/IM Metal-hub Kändisar AppsNY! Forum Bli Medlem

Våra medlemmar

Föreningen har just nu ca 240 medlemmar. Nedanstående diagram visar

- dels åldersfördelningen, där man ser en tydlig övervikt av "äldre" medlemmar.
- dels var medlemmarna bor om man sorterar på de tre första siffrorna i postnumret. Det enskilda postområde som "sticker ut" är 590.

Tävla i första Pelle Fors-tävlingen!

I år är det 100 år sedan den legendariske östgöta-spelmannen Pelle Fors gick bort. Östergötlands spelmansförbund hyllar hans minne med en spelmanstävling i samband med evenemanget "Musik på gator och torg" i Söderköping **14 juni**.

Alla spelmän med speltradition från sydöstsvenska folkmusikområdet (se definitionen i notisen nedan) inbjudes att delta i mästerskapstävlingen Alla akustiska instrument, inklusive trall, är välkomna. Tre låtar i sydöstsvensk tradition, varav minst en slängpolska, skall ingå i låtvalet. Tävlingen sker i två klasser, solo och gruppspel.

Priser: De första Pelle Fors-medaljerna till pristagare, samt ett penningpris till de tre bästa i varje klass.

- Plats: Logen Vidar på Munkbrogatan 13 i Söderköping.
 - Tid: Kl 16.
 - Anmälningsavgift: 250 kronor per person.
- Arrangörerna förbehåller sig rätten att begränsa antalet deltagare.

Anmälan skickas till pellefors@ostgotaspel.com eller per brev till

Ingrid Ährlin
Enebygatan 27D
602 18 Norrköping

och gäller när anmälningsavgiften inbetalats på postgiro 496 31 09 - 6 (Ange "Spelmanstävling Pelle Fors"). Avgiften skall vara betald före den 9 juni.

Tävla i "Unga spelmän 2008"!

Alla spelmän under 20 år, med speltradition från sydöstsvenska folkmusikområdet, inbjudes att delta i mästerskapstävlingen som äger rum i samband med Linköpingsstämman, **29-31 augusti**.

Sydöstsvenska folkmusikområdet är ungefär Närke, Östergötland, Sörmland, Småland, Gotland, Öland, Blekinge, Skåne och Halland.

Tävlingen sker i två klasser, **solo och gruppspel**. Tre låtar, varav minst en slängpolska, skall ingå i låtvalet. Alla instrument, inklusive trall, är välkomna. Ange i anmälan vilken som är din musikdialekt.

Mer info kommer på hemsidan www.linkopingsstamman.se

Anmälan kan skickas direkt till jm@ostgotaspel.com eller

Ingrid Ährlin
Enebygatan 27D
602 18 Norrköping

Anmälningsavgiften, 100 kr för solospel och 200 kr för gruppspel, betalas in på föreningens postgiro 496 31 09 - 6 före 20 augusti. Ange "Unga spelmän".

Kalendarium

Folkmusikaktiviteter i Östergötland och angränsande områden

Lördag 24 maj	Dans i Bottna bygdegård, info Lisbet Olsson, 0121-217 19
Fredag 6 juni	Spelmanstämma med nationaldagsfirande på Hembygdsberget i Ringarum. Kontakt Per Rosenqvist, 0121-300 06
Lördag 14 juni	Spelmanstävling i Söderköping, 100-års-jubileum i samband med "Musik på gator och torg"
Lördag 5 juli	Spel- och Danskurs, se nedan
Lördag 2 aug	Spelmanstämma i Tjällmo, start kl 13. Kontakt Gunilla Ström, 0141-613 15
Lördag 16 aug	Dans i Bottna bygdegård, info Lisbet Olsson, 0121-217 19
Lördag 16 aug	Spelmanstämma på Valö i Björkfors. Kontakt Berit Jonsson, 013-482 00 84, 070-351 18 63

KULTURENS bildningsverksamhet

Spelkurs

Kursen har som mål att lära ut östsvenska låtar med melodispel och stämspel/sekundering. Alla instrument är välkomna

5 juli 9.00 - 16.00

Plats: Kleven norr Gränna

Pelle Björnlert

CD kommer att skickas ut i förväg för inträning av låtarna

Lunch serveras på plats till ett pris av 80:- (betalas på plats)

Anmälan görs senast den 5 juni till Sensus 013-24 67 00 eller via mejl ulla.jacobsson.werner@sensus.se. Kursavgiften är 350:- Anmäl om du vill ha lunch.

Arr är Kulturens i samarbete med studieförbundet **sensus**

Logdans med knytkalas

På kvällen blir det knytkalas och logdans. Start kl 17.00 med knytkalas

Boende

Tälta på tomten, sova på logen. Getingaryds camping har stugor. (Gångavstånd) Tel 0390-210 15

Vägbeskrivning

Kör av motorväg Gränna. Kör gamla riksettan ca 9 km norrut. Sväng av höger strax efter Getingaryds camping. Kör upp backe. Kör förbi 3 hus och fortsätt 300 m och du är framme. Kommer du motorvägen norr ifrån sväng av vid Vida Vättern och kör söder ut.

KULTURENS bildningsverksamhet

Danskurs

Kursen har som mål att lära ut östsvensk slängpolska

5 juli 13.00 - 16.00

Plats: Kleven norr Gränna

Eric, Katarina Hammarström

Anmälan görs senast den 5 juni till Sensus 013-24 67 00 eller via mejl ulla.jacobsson.werner@sensus.se. Kursavgiften är 160:-

Arr är Kulturens i samarbete med studieförbundet **sensus**

Logdans med knytkalas

På kvällen blir det knytkalas och logdans. Start kl 17.00 med knytkalas

Boende

Tälta på tomten, sova på logen. Getingaryds camping har stugor. (Gångavstånd) Tel 0390-210 15

Vägbeskrivning

Kör av motorväg Gränna. Kör gamla riksettan ca 9 km norrut. Sväng av höger strax efter Getingaryds camping. Kör upp backe. Kör förbi 3 hus och fortsätt 300 m och du är framme. Kommer du motorvägen norr ifrån sväng av vid Vida Vättern och kör söder ut.

Skicka gärna in uppgifter på evenemang och aktiviteter som du tror kan intressera Östgotaspels läsare till redaktor@ostgotaspel.com!

Ta även en titt i kalendariet på vår hemsida, www.ostgotaspel.com, så får du de allra senaste uppdateringarna. Har du ett evenemang du vill annonsera om på hemsidan, skicka e-post till bjorn@ostgotaspel.com.